

Kleine waterteunisbloem

Ludwigia peploides

Laatste update: 04-04-2024

Kleine waterteunisbloem is een water- en oeverplant die dichte drijvende matten vormt. Deze matten kunnen tot een meter boven het wateroppervlakte uitsteken. De grote gele bloemen staan in de oksels van de hogere stengelbladeren. De plant is overblijvend. De planten die in Nederland gevonden worden behoren tot de ondersoort *L. peploides* subsp. *montevidensis* en worden ook wel postelein-waterlepelkje genoemd.

De plant lijkt sterk op waterteunisbloem (*Ludwigia grandiflora*) en kan daarmee verward worden. Een tabel met verschillen tussen deze soorten vindt u [hier](#).

Foto: Johan van Valkenburg (NVWA)

1. Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2022

Kleine waterteunisbloem komt voor in Nederland, België, Kroatië, Frankrijk, Griekenland, Italië, Portugal, Roemenië, Spanje en Zwitserland. De plant heeft zich al in een groot deel van Europa gevestigd en de verwachting is dat ook vestiging bij het huidige klimaat mogelijk is in een aantal andere lidstaten.

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

Kleine waterteunisbloem kan snel voor veel biomassa zorgen, waardoor inheemse planten worden verdrongen en de aanwezige waterdieren verdwijnen. De plant kan groeien in bijna alle langzaam stromende en stilstaande wateren. In Frankrijk zijn sommige natte natuurgebieden compleet overgroeid geraakt door deze plant.

Het afsterven van grote massa's kleine waterteunisbloem kan in stilstaande wateren leiden tot zuurstofgebrek in het water. Dit heeft een negatieve invloed op andere waterorganismen en kan leiden tot vissterfte.

Effect op ecosystemendiensten

Dichte matten van kleine waterteunisbloem belemmeren de doorstroming van water. Hierdoor wordt er meer sediment op de bodem afgezet, waardoor de kans op overstrooming verder toeneemt.

De plant veroorzaakt hinder voor de pleziervaart en beperkt recreatieve mogelijkheden (zwemmen, hengelsport) en heeft hierdoor een negatieve invloed op toerisme.

Overige effecten

Stilstaand water in combinatie met het hinderen van vissen om muggenlarven te eten, bevordert muggenplagen.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van de kleine waterteunisbloem op de [Unielijst](#) van [EU-verordening 1143/2014](#).

2. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2024

Kleine waterteunisbloem komt voor op een klein aantal locaties in Nederland.

Effecten

Zie onder '1. Aanwezigheid en effect in Europa'.

In Nederland heeft de kleine waterteunisbloem geleid tot economische schade doordat de plant door terreinbeheerders en waterschappen bestreden moet worden.

3. Wet- en regelgeving

Kleine waterteunisbloem staat sinds augustus 2016 op de Unielijst van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)). Een soort die op de Unielijst staat mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheersen dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

4. Wat te doen?

Het verwijderen van planten is de meest effectieve maatregel om verdere verspreiding naar de omgeving te voorkomen. Verwijdert u uw planten, gooi deze dan niet weg in de natuur, maar bij het groenafval. Het houden van deze soorten in botanische collecties is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring. Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [RVO.nl](#).

Provincies zijn verantwoordelijk voor het nemen van eliminatie- en beheersmaatregelen voor soorten op de Unielijst, wat zij kunnen doen samen met water- en terreinbeheerders en anderen. Informatie over mogelijke beheersmaatregelen is te vinden in dit [rapport](#).

Meldingen van de kleine waterteunisbloem in de natuur kunnen worden doorgegeven via [waarneming.nl](#).

5. Meer informatie

Oorsprongsgebied

Kleine waterteunisbloem is oorspronkelijk afkomstig uit Amerika (Noord-, Centraal- en Zuid-Amerika). De ondersoort *L. peploides* subsp. *montevidensis* (postelein-waterlepeltje) komt oorspronkelijk uit Zuid-Amerika.

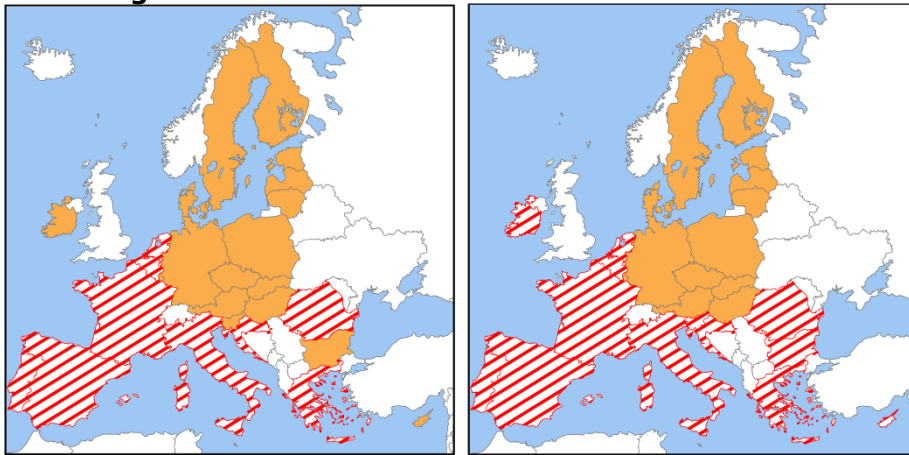
Habitat

Zoet stilstaand of langzaam stromend water, zoals kanalen, vaarten, meren, vijvers en greppels. De plant kan ook groeien op droogvallende oevers en in vochtige graslanden.

Introductieroute Europa

Kleine waterteunisbloem werd geïmporteerd voor de handel in vijverplanten. De planten komen in de natuur doordat mensen overtollige planten weggooien in openbare wateren. De plant verspreidt zich daarna verder door fragmentatie en waterstroming. Onopzettelijke verspreiding door mensen treedt op doordat de plant blijft hangen aan onder andere boten en vistuig en er delen achterblijven bij bestrijding van de plant.

Aanwezigheid in de EU

Links: gevestigd in de EU in 2022 (rood gearceerde landen). Bron: [EPPO, 2022](#). Rechts: mogelijke vestiging in de EU bij het huidige klimaat (rood gearceerde landen). Bron: [Europese risicobeoordeling](#). In oranje zijn de overige EU-lidstaten aangegeven.

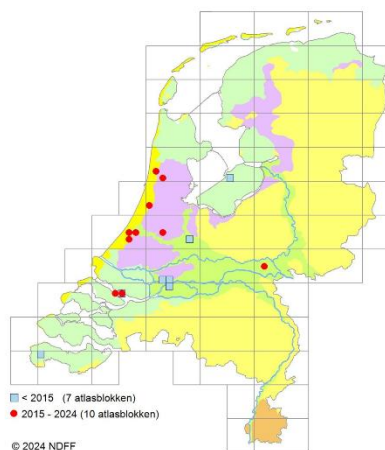
Introductieroute Nederland

Kleine waterteunisbloem is door de handel in vijverplanten in Nederland gekomen.

Aanwezigheid in Nederland

Stand van zaken in 2024: kleine waterteunisbloem komt voor op een klein aantal locaties in Nederland.

Eerste waarneming in de Nederlandse natuur: 2007.

Verspreiding van de kleine waterteunisbloem. Bron: [verspreidingsatlas.nl](#)

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

De kans op introductie is sterk verminderd sinds de plaatsing van de plant op de EU-lijst in 2016. Kleine waterteunisbloem heeft zich al gevestigd in ons land. Afgebroken delen van stengels kunnen uitgroeien tot nieuwe planten. Op plaatsen waar hij voorkomt, groeit de plant massaal.

6. Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

7. Bronnen

- CABI, 2024. [Ludwigia peploides](#). In: Invasive Species Compendium. Wallingford, UK: CAB International. Bezocht op 04-04-2024.
- EPPO, 2022. [Ludwigia peploides](#). Bezocht op 04-04-2024.
- Fried G, 2019. [Information on measures and related costs in relation to species included on the Union list: Ludwigia grandiflora and Ludwigia peploides](#). Technical note prepared by IUCN for the European Commission.
- Nederlands Soortenregister. [Kleine waterteunisbloem](#). Bezocht op 04-04-2024.
- Q-bank. [Ludwigia peploides](#). Bezocht op 04-04-2024.
- [verspreidingsatlas.nl](#). Bezocht op 04-04-2024.
- Walsum van S, 2021. [Waterteunisbloemen](#). Kijk op Exoten 37, 6-7.